

Malax museiförening r.f.

Verksamhetsberättelse för år 2017

Allmänt

Inom föreningen verkar 4 huvudsakliga verksamhetsområden: Brinkens museum, Kvarkens båtmuseum, arkeologiska sektorn och lokalthistoriska sektorn. I anknytning till dessa eller som fristående verkar olika arbetsgrupper. Som bilagor finns skilda verksamhetsberättelser för Kvarkens båtmuseum, för den arkeologiska verksamheten samt för arkivet.

Medlemmar

Föreningens medlemsantal var vid årets slut 250 personer. Stödjande medlemmarnas antal var 2. Medlemsavgiften var 10 euro och för de stödjande medlemmarna 20 euro.

Styrelsen

Till föreningens styrelse hörde ordförande **Gustav Smulter**, vice ordförande **Nina Sten**, sekreterare **Gunnel Smulter**, kassör **Britt-Helen Flemming**, **Vidar Björknäs**, **Kent Herrgård** (ny), **Kerstin Hägen**, **Göran Strömfors** (av styrelsen utsedd sekreterare för Kvarkens båtmuseum) och **Nils Sund** samt **Gunvor Brokvist**, **Leif Skinnar** och **Gunnel Svenns** (ny) som adjungerade medlemmar.

Styrelsen höll 11 möten under året och behandlade 180 paragrafer. Stadgeenligt hölls två föreningsmöten, vårmötet den 29 mars 2017 och höstmötet den 15 november 2017.

Arbetsgrupper och ansvarspersoner

Brinkens museum:

- Talkogruppen:

Styrelsen

Manliga: Nils Sund

Kvinnliga: Gunvor Brokvist

- Buffégruppen:

Britt-Helen Flemming

- Textilgruppen:

Brokvist, Mari-Ann Forth, Siri Hagback, Kerstin Hägen, Gunnel Svenns, Karin Skinnar

- Trädgårdsgruppen:

Inga Österblad, Inga-Britt Forsberg, Karin Skinnar, Solveig Strömfors

- Utställningsgruppen:

Bror Antus, Siri Hagback, Kent Herrgård (ny), Kerstin Hägen, Leif Skinnar (ny), Nina Sten, Göran Strömfors Inga Österblad

- Arkivgruppen:

Nina Sten, Kerstin Hägen, Gunnel Smulter, Leif Skinnar, Siri Hagback, Inga Österblad (ansvariga för arkiveringen), Vidar Björknäs (ansvarig för tekniken)

Kvarkens båtmuseum:

- Talkogruppen:

Styrelsen/sekr. Göran Strömfors

Manliga: Vidar Björknäs, Kent Herrgård (ny)

Kvinnliga: Ulla Herrgård

- Buffégruppen:

Ulla Herrgård, Gunnel Smulter

Arkeologiska sektorn:

Siri Hagback, Nina Sten, Elof Holmlund, Nils Sund

Lokalhistoriska sektorn:

- Aanackogruppen: Leif Finnäs, Gunnel Smulter, Göran Strömfors
Göran Strömfors, Nina Sten, Britt-Helen Flemming, Kerstin Hägen, Gustav Smulter
- Fotogruppen: Vidar Björknäs, Kerstin Hägen (ny), Maggan Lindholm, Nina Sten, Göran Strömfors
- Musikforskningsgruppen: Leif Finnäs, Kenneth Granback, Leif Skinnar, Runo Östvall (ny)
- Möbelsnickerigruppen: Leif Finnäs, Siri Hagback, Jalle Silfver, Gustav Smulter, Göran Strömfors, Nils Sund, Gunnel Smulter
- Vällingklockan: Leif Finnäs, Håkan Genberg (ny), Gunnel Smulter, Göran Strömfors
- Släktforskningsgruppen: avslutas
- Försäljn.- o. distr.gruppen: Britt-Helen Flemming, Kerstin Hägen, Gunnel Smulter, Nina Sten
- Hemsidan: Karin Malmsten, Göran Strömfors, Kerstin Hägen (ny), Håkan Genberg, Bror Antus
- Facebook: Maggan Lindholm, Nina Sten

Personal

Under sommaren arbetade följande avlönade personer vid föreningens olika verksamhetsställen:

- **Margaretha Lindholm**, trädgårdsarbete
- **Harto Hattula**, underhålls- och reparationsarbete
- **Mira Mäkinen**, guide vid Brinkens museum
- **Marcus Hattula**, guide vid Kvarkens båtmuseum

Maggan Lindholm

Dessutom har 2 långtidsarbetslösa, Robin West och Christer Fogde, arbetat vid Brinkens museum 2 dar i veckan 4 timmar per dag under tiden 18 maj till 31 augusti inom ramen för rehabiliterande arbetsverksamhet via Malax kommun. Margaretha Lindholm har varit deras handledare.

Penningbidrag

Aktiastiftelsen, 100 års firandet	1500
Kulturfonden	
- båtmuseet	5000
- Brinken	5000
Harry Schaumans stiftelse	
- Klockars bok <i>Kära Stina</i>	500
Aktiastiftelsen i Malax	
- Brinken	5000
- båtmuseet	5000
- Klockars bok <i>Sjukdom och död...</i>	1000
Malax kommun (april)	4150

Publikationer

Under året utkom boken *Kära Stina! – Amerikabrev 1905–1908*, skriven av **Matthias (Matti) Klockars**. Boken belyser i 65 brev **Gustaf Klockars** hårda liv och arbete i Amerika. Boken *Fäbodliv i Malax*, som gavs ut 1987 av Aktiv närkultur, har varit slutsåld en längre tid. Tryckark har funnits i arkivet och dessa har förts till Waasa Graphics, som bundit in 43 exemplar. Dessutom utkom föreningens medlemsblad *Vällingklockan* två gånger.

Aanacko

Aanacko 2018 utkom lagom till julhandeln. Materialet har sammanställts av **Kerstin Hägen, Nina Sten, Britt-Helen Flemming, Göran Strömfors** och **Gustav Smulter**.

Årets evenemang

- * Järnåldersleden 23.5
19 personer deltog, **Elof Holmlund** var guide
- * Båtens dag 17.6
Bra tillställning med ca 100–150 besökare. Föredragshållare var **Mikael Herrgård** och **Lars-Göran Söderholm** sålde sina snidade föremål.
- * Öppna trädgårdar 2.7
Bra dag med cirka 80 personer som besökte Orregårdens trädgård.
- * Loppisvecka 3–7.7
Få besökare. Ingen loppisvecka nästa sommar, beslöt styrelsen.
- * Hembygdsdagen 9.7
Lyckad dag med många besökare och gudstjänsten, i vilken **Kristian Norrback** och **Jonathan Bonn** (dragspel) medverkade, var ett nytt inslag som styrelsen gärna ser att fortsätter. **Ulla-Maj Wideroos** höll festtalet, **Hannes Risberg** och **Hanna Söderholm** underhöll med sång och dikt och **Britt-Helen Flemming** läste dikt. **Siri Hagback** er höll förtjänsttecknet Hembygdsmedalj i silver. **Holger Wester**, ordförande för Finlands svenska hembygdsförbund, överräckte medaljen, som är Hembygdsförbundets högsta förtjänsttecken.
- * Öppet hus vid Långfors kvarn 25.7 kl 18.00 (inhiberat)
- * Blommornas dag 13.8
Bra tillställning, där Marthaförbundets ekologirådgivare **Anita Storm** berättade om användningen av örter i matlagning samt om kosmetik och hälsa. Kaffe med våfflor och blombuketter såldes.
- * Europeiska kulturmiljödagarna 10.9
Tema: Tillsammans i naturen. Vandring längs leden i Åminne. 22 personer trot sade regnet och vandrade leden med **Reijo Hedman** som guide. Efteråt kaffe med dopp vid båtmuseet.

Hembygdsdagen och nymålade Orregården firas.

Brinkens museum

Museet hölls öppet under tiden 28.6–6.8.2017 kl. 13–18 alla dagar förutom söndagar och måndagar. **Mira Mäkinen** har varit guide. Mira har guidat besökare, katalogiserat föremål samt infört uppgifter på katalogiserade föremål i databasen för katalogisering (Gunnar 1.0) samt fotograferat hundratals föremål, främst textilier.

Talkojobbarna har arbetat flitigt varje måndagkväll fr.o.m. maj till september. Mellan 15 och 20 personer har mött upp varje talkokväll och utfört olika göromål för att hålla byggnaderna och området i toppskick. Den 13 september hölls gemensam avslutning för alla talkojobbare vid båtmuseet med mat och musik.

Vid museet har inga större byggprojekt varit aktuella under året. Orregården har fått en liten ansiktslyftning, huset har rödmyllats och taket har rengjorts och målats. Uthustaket rengjordes från mosslager och innertaket i fähuset har åtgärdats. I Ethels hus har byggts hyllor, så nu kan böcker och andra föremål flyttas till huset.

Utställningar av textilier, skodon och gamla skolklasskort har visats under året vid Brinkens museum.

Plock ur verksamheten:

Malax museiförening kan igen blicka tillbaks på ett verksamhetsår, som varit fyllt med aktiviteter av olika slag. Firandet av Finlands 100 år av självständighet har löpt som en röd tråd genom föreningens verksamhet. Museiföreningen har bland annat haft ett intensivt samarbete med skolorna ända från förskolastadiet upp till högstadiet.

Bland annat genom tidsresor har eleverna genom praktiskt arbete fått leva sig in i hur det såg ut och hur det gick till för hundra år sedan. Eleverna har besökt både Kvarkens båtmuseum och Brinkens museum och några medlemmar i föreningen har besökt skolorna och berättat sina skolminnen för eleverna. Även historiska vandringar i närmiljön runt Malax kyrka har ordnats för eleverna i samarbete med skolorna och församlingen.

Tillsammans med Petalax, Korsnäs och Bergös hembygdsföreningar har föreningen ordnat tidsresor för högstadieeleverna under de senaste åren. Senaste år var temat för tidsresan naturligt nog år 1917 och händelserna runt Finlands självständighet.

Malax kommuns projekt Budkavle från by till by var med i det nationella programmet för Suomi Finland 100 år. Budkavlen startade i Pixne den 23 augusti 2017 och krigsveteranen **Ivar Kronkvist** var den första att föra den vidare. Därefter har budkavlen förts runt hela kommunen av en person per dag, tills den slutligen kom till Pixne på självständighetsfesten den 5 december och mottogs av museiföreningens ordförande **Gustav Smulter**. Malax museiförening kommer att bevara budkavlen vid Brinkens museum, i minst 100 år.

Kampanjen Framtidens gran, som också fanns med i det nationella programmet för Finland 100 år, var en fortsättning på självständighetstraditionen att plantera jubileumsträd, tidigare år har planterats bland annat Självständighetsgranen 1917 och Gårdsgranen 1967. Både vid Kvarkens båtmuseum och Brinkens museum planterades Framtidens gran.

- torsdag 6 april kl. 12.30–15 – Allsångspatrullen övade vid båtmuseet
- tisdag 11 april kl. 16–21 – Kolmen VYYHTI – tillsammans för vatten och bra miljö – möte vid båtmuseet, 26 deltagare.
- långfredag 14 april kl. 12.00 – förlovningsfest vid båtmuseet
- onsdag 26 april kl. 18.00 – filmvisning vid båtmuseet, Wildlife Vasa naturfilmfestival visade filmen om **Joel Lenlund**. Kaffeservering, 24 personer.
- torsdag 11 maj kl. 18.30 – Övermalax skola, åk 3, elever och föräldrar till Brinken.
- lördag 13 maj kl. 11.00–20.00 – födelsedagsbjudning vid båtmuseet.
- tisdag 16 maj – Övermalax marthaförening städade Tufvasgården och **Gustav Smulter, Nils Sund, Gunvor Brokvist** och **Elof Holmlund** städade Järnåldersleden.
- lördag 20 maj kl. 13.00 – DUV:s samtalsgrupper till båtmuseet, 26 personer.
- söndag 21 maj kl. 12.00 – Åminne kolonilotter, årsmöte vid båtmuseet.
- måndag 22 maj kl. 18.00 – småbarnspedagogiken i Malax kommun höll personalens vårfest vid båtmuseet, 42 personer.
- torsdag 25 maj kl. 12.00–16.00 – Malax-Petalax-Bergö 4H arrangerade marknadsdag med program vid Brinken. Museiföreningen skötte om kaffeserveringen.
- torsdag 25 maj – Finland 100 år – framtidens gran planterades vid Brinken.
- onsdag 31 maj kl. 8.00–17.00 – Aktion Österbotten höll möten vid båtmuseet.
- onsdag 31 maj kl. 11.00 – Yttermalax skola, åk 1, lärare och elever till Brinken, 33 personer.
- torsdag 1 juni kl. 18.00–21.00 – plantbyttardag vid Brinken, ordnades av Lantmannagillet. Museiföreningen skötte om kaffeserveringen.
- fredag 2 juni kl. 10.00 – anhörigcafé vid båtmuseet, 23 stycken.
- lördag 3 juni – examensfest vid båtmuseet.
- tisdag 6 juni kl. 13.00 – LOGSET-pensionärer från Kvevlax till båtmuseet, ca 10 personer, guidning samt kaffe med bulle.
- söndag 11 juni kl. 13.00 – Kasköbor (20 personer) till båtmuseet och Brinken. Kaffe med dopp vid båtmuseet.
- tisdag 13 juni – textilforskare **Git Skoglund** från Göteborg besökte Brinkens museum. Skoglund forskar främst om hampa. **Siri Hagback** förevisade de hampatextilier som finns vid museet och **Gunnel Smulter** guidade lite runt om i Malax och hämtade och förde Skoglund till Vasa.
- torsdag 15 juni kl. 18.00 – dagisfest, Solrosen, vid Brinken.
- måndag 19 juni – brandsyn vid båda museerna av Österbottens räddningsverk/**Alf Nyroos**. Allt var i skick. Nästa brandsyn om fem år.
- onsdag 21 juni kl. 17.00 – EPM Metsä-tjänstemän, 7 personer, till båtmuseet.
- tisdag 27 juni kl. 18.00 – dagisfest, Lektugan, vid Brinken.
- onsdag 28 juni kl. 18.45 – veteranbilister från Korsholm till båtmuseet.
- torsdag 29 juni kl. 15.00 – släktträff vid båtmuseet, 70 st.
- lördag 8 juli kl. 14.00 – 50-årsfest vid båtmuseet.
- söndag 23 juli kl. 11.00 – släktträff vid båtmuseet, ”Norrskat-Isaks” efterkommande (53 st),
- onsdag 2 augusti kl. 13.00 – Svenska Pensionärsförbundet i Österbotten höll sommarkväll vid Åminne folkpark. Alternativprogram till dansen i paviljongen var allsång med Allsångspatrullen vid Brinkens museum. Ca 70 personer deltog i allsången.
- måndag 3 augusti – **Margaretha Lindholm, Christer Fogde** och **Robin West** städade Långfors kvarn.
- tisdag 15 augusti kl. 14.00 – klassträff vid båtmuseet.
- fredag 18 augusti kl. 9–12 – Österbottniska fornforskningssällskapet ordnade tidsresa för elever från Yttermalax skola vid Järnåldersleden.
- tisdag 22 augusti kl. 12.00 – elever från Yttermalax skola besökte Brinken.

Skolorna i Malax har gjort flera besök både vid båtmuseet (ovan) och vid Brinkens museum under året.

- torsdag 24 augusti kl. 12.00 – Övermalax skola åk 5–6 (39 elever + lärare) besökte båtmuseet. De fick gå jungfrudans, klättra i fågeltornet, gå rundvandring med **Vidar Björknäs** och höra **Maria Strandberg** berätta om säljakt.
- måndag 28 augusti – Ammattiopisto Luovi, 15 personer, besökte Brinken.
- onsdag 30 augusti kl. 11.30 – Yttermalax skola, åk 4–6, till båtmuseet.
- onsdag 30 augusti kl. 16.00 – privat kurskväll med **Anita Storm** vid båtmuseet.
- onsdag 30 augusti kl. 19.00 – veteranbilar till Brinken, 50–60 stycken, kaffe med dopp.
- onsdag 13 september kl. 18.00 – avslutning för talkojobbarna vid båtmuseet. Serverades skinkfrestelse, Janssons frestelse och sallad samt kaffe med drömtårta, som Siri Hagback bjöd på. Allsångspatrullen underhöll med musik och sång och även allsång sjöngs. Några medlemmar som fyllt år eller fyller inom den närmaste framtiden hyllades med blommor och sång.
- fredag 15 september kl 10.00 – Aktion Österbotten med samarbetspartners, ca 10 personer, till båtmuseet. Kaffe med smörgås.
- lördag 16 september kl. 10.00 – Svenska föreningen i Seinäjoki till båtmuseet, 25–30 personer, kaffe med smörgås kl 10, därefter guidning.
- lördag 16 september kl. 16.00 – Malaxnejdens sportfiskeförening höll middag för ca 20 personer vid båtmuseet.
- onsdag 4 oktober kl 18.00 – filmvisning vid båtmuseet, Wildlife Vasa naturfilmfestival.
- onsdag 25 oktober – möbelsnickerigruppen hade träff vid båtmuseet.
- fredag 24 november – **Britt-Helen Flemming**, **Gunnel Svenns** och **Gunnel Smulter** sålde Aanacko 2018 och böcker vid KPO i Yttermalax.
- fredag 1 december kl 18.00 – julöppning i Solhem, **Nina Sten** och **Gunnel Svenns** sålde Aanacko och vinbärsgelé.
- lördag 2 december kl 11–14 – julmarknad i Bygdegården. **Nina Sten** och **Britt-Helen Flemming** sålde Aanacko, böcker och vinbärsgelé.
- onsdag 5 december – mamma-barngrupp träff vid båtmuseet.
- tisdag 12 och torsdag 14 december kl 9.00 – barn samt personal från Knattebo till Brinken. **Gustav** och **Gertrud Smulter**, **Gunvor Brokvist** och **Nils Sund**.
- det traditionella julletteriet arrangerades i december. Lisbeth Gullholm vann julkorset.
- julgranen och jullyktan har som tidigare år lyst vid Brinkens museum under julhelgen.
- **Jenna Smulter** har gjort broschyrer till de olika evenemangen och programblad till hembygdsgdagen. **Göran Strömfors** har skannat bilder som Malaxbor inlämnat. **Karin Malmsten-Rivieccio** har skött om hemsidan. **Bror Antus**, **Håkan Genberg**, **Siri Hagback** och **Göran Strömfors** har med bilder och texter uppdaterat hemsidan med månadsbilder.

Malax den 14 mars 2018

Gunnel Smulter

sekreterare

Kvarkens båtmuseum sett från öster.

Malax museiförening rf

Kvarkens båtmuseums verksamhet 2017

Kvarkens båtmuseum är ett regionalt museum, som tillvaratar båtar och andra föremål från Österbotten med anknytning till fiske, säljakt, flottning och skärgårdsliv. Båtmuseet är idag Finlands största för bruksbåtar.

Organisation

Kvarkens båtmuseum hör till Malax museiförening rf, vars styrelse leder museets verksamhet. Museet drivs ideellt utan fast anställd personal.

Öppethållning, sommaranställda

Museet hölls öppet efter midsommar varje dag utom måndagar under tiden 27 juni–6 augusti kl 13–18. Anställd guide var **Marcus Hattula**, som också digitalt registrerade och fotograferade museiföremål. **Harto Hattula** var anställd att klippa gräs under sommaren. Flera styrelsemedlemmar och **Bror Antus** har guidat grupper.

Besökare, grupper

Enligt namn i gästboken har 1903 personer besökt museet i år. Det är nytt rekord eller ca 300 personer fler än ifjol (1612). Antalet besök är förstås fler då alla inte skriver sina namn i gästboken. Då besöksstatistiken årligen görs på samma sätt, ger siffrorna likväl en jämförbar statistik genom åren. De flesta besökare är från Malax (ca 60 %), övriga Österbotten (28 %), övriga Finland (7 %), Sverige (4 %) och Europa/världen (1 %). I maj gjordes 446 besök i museet, alla tiders rekord för maj. Malaxborna och skolorna i Malax har verkligen upptäckt museet i år som en plats för olika fester och undervisning.

Hela 41 grupper besökte museet under året (18 guidade grupper, 11 olika fester hölls, 10 möten och 2 filmkvällar). De flesta guidade grupper är från Vasatrakten (inkl. Malaxskolorna), festerna är mest privata tillställningar, mötena har hållits av Malax- och andra föreningar. Alla har haft möjlighet att studera museet.

Två uppskattade och välbesökta filmvisningar hölls i samarbete med Vasa Wildlife naturfilmfestival den 26 april och den 4 oktober.

Båtens dag och Fiskets dag

Lördagen den 17 juni kl 13–16 hölls **Båtens dag** för elfte året i rad i sedvanlig stil. Festen, som leddes av ordförande **Gustav Smulter**, samlade ca 120 besökare. **Kjell Herberts** från Svensk-Österbottenska Samfundet inledde med att presentera årets stora utställning om jungfrudanser varefter **Mikael Herrgård** berättade om Kvevlax medeltida kyrkväg och resterna av en sydd medeltida båt, också från Kvevlax. Kyrkvägen och båten presenterades i en mindre permanent utställ-

Kjell Herberts talar på Båtens dag.

ning. Årets sommarutställningar var klara inför dagen (se nedan). Olika båtar och pikkakärlar visades på gräsplanen, träsniderier såldes av **Lars-Göran Söderholm**, böcker m.m. såldes av museiföreningen, kaffe serverades och folk umgicks och trivdes i det vackra vädret.

Fiskets dag för barn och ungdomar ordnades i år för tredje året i rad den 1 oktober kl 10–14, med **Malax Fiskargille** som arrangör under **Mathias Högbackas** ledning. Över 200 personer besökte tillställningen, där ett tiotal lokala föreningar presenterade sin verksamhet. Olika aktiviteter, försäljning och servering hörde till. Arrangemanget stöddes finansiellt främst av **NTM-centralen i Egentliga Finland** (fiskevårdsavgifter) och **Aktiastiftelsen i Malax**.

Full aktivitet på Fiskets dag.

Utställningar

Förutom de permanenta utställningarna om båtbyggeri, säljakt, strömmingsfiske och flottning i Malax å visades följande sommarutställningar:

Årets stora utställning var **Jungfrudanser i Österbotten – Labyrinter i Norrbotten**, sammanställd av **Svensk-Österbottniska samfundet**, **Piteå museum** och **Kungl. Skytteanska Samfundet** i Umeå. Utställningen bestod av tiotals stora färgrika tavlor med texter. De österbottniska jungfrudanserna är fotograferade av **Mikael Herrgård**, som även sammanställt en mindre utställning om **Kvevlax medeltida kyrkväg** och **Hamnmossens sydda båt**. I utställningen ingår från kyrkvägen en medeltida kavelbrostock, dendrokronologiskt daterad av **Stefan Blomqvist**. Den här utställningen blir permanent i museet.

Båtminiatyrer från Insjöfinland och Ladoga.

I utställningen visades för andra året 9 båtminiatyrer, som byggts under åren 1880–1920. Bl.a. en prisbelönad Ladoga-snorpvadbåt, byggd 1896 i Jaakkima och visad på världsutställningen i Paris 1900. Miniaturerna är inlånade från **Finlands fiskerimuseiförenings** lager i Riihimäki.

Till sjöss! Leander Bonn – Sjöman, bonde, smed. Utställningen visades nu för tredje året och tycks bli permanent på sin plats. De mycket informativa och färgrika bild- och texttavlor presenterar Leander Bonns (1909–1981) sjömansliv på sjön från 16 års ålder då han mönsttrade på ett segelfartyg och fram till mitten av 1950-talet då han arbetade på olika lastfartyg. Även hans liv efter sjömansåren presenteras.

Bilderna visar en del av jungfrudansutställningen (t.v.), Kvevlax kyrkväg och den sydda båten, samt närmast ovan båtminiatyrer från Insjöfinland och Ladoga med Leander Bonn-utställningen i bakgrunden.

Fartygsmålningar. Tiotal fartygsmålningar av marinkonstnär **Henrik Wiklund** (1926–2016) visades på flera platser i båtmuseet, framförallt i Herrgårds lada. Några målningar är original, de flesta är fotografiska förminskningar, några är målade så sent som vintern 2016. Båtmuseet äger de originala målningarna samt över 150 fotografiskt återgivna tavlor både i digital och utprintad form. Sedan museet i år även mottagit Wiklunds skötbåt, två stora fartygsmodeller och ytterligare en originaltavla och allt visas i samma rum (Herrgårds lada) har rummet alltmör fått karaktären av en permanent utställning av Wiklunds tavlor och föremål.

Wiklunds skötbåt, en del av hans många tavlor samt en av fartygsminiatyterna (Viking Lines *Isabella*) visas i Herrgårds lada.

Gamla fartygsritningar. Ett tjugotal gamla, nu nykopierade och laminerade fartygsritningar visades i Långs lada under sommaren. De tillhör en donation om 321 originala ritningar som **Wärtsilä** donerat. De flesta är gjorda vid Metvikens Mekaniska Verkstad i Vasa, många för över 100 år sedan. Båtmuseet har nu under tre års tid kunnat visa upp närmare 50 ritningar ur sin samling. De sköra originalen finns i arkivet vid Brinken museum.

Fartygsritningar på två väggar. Våra två äldsta båtar, Riskas lillbåt från Larsmo (1850) och Paul Stoors *Korpen* från Malax (1820-tal?), syns i bilden.

Ett 60-tal laminerade **Månadsbilder** i A3-format från åren 2012–2017 visades på målade skivor på olika husväggar skyddade under tak-utskjut. Det var nytt för i år. Bilderna, som också finns på hemsidan, är gjorda av **Bror Antus** och **Göran Strömfors**.

Många målade tavlor visades vardera 8 månadsbilder på olika väggar.

Tillverkning av laggkärl. Laggade träkärl var förr oundgängliga i hushållen – och alla gjordes för hand med enkla verktyg. Hur de gjordes och med vilka verktyg presenteras i utställningen, som också kommer att bli permanent, kanske på ny plats. **Håkan Genberg** och **Göran Strömfors** har gjort utställningen

Bogserbåtar och ankare visades i år kompletterad på ”Herrgårds terrass” av **Bror Antus**. Olika bogserbåtar presenterades i ord och bild, tillika olika ankare.

Roder och båtbyggare visades också i år kompletterad med nya bilder av **Bror Antus**. Ett 50-tal båtbyggare och personer som byggt en båt i (primär-) Malax presenteras här tillika med olika roder från Österbotten.

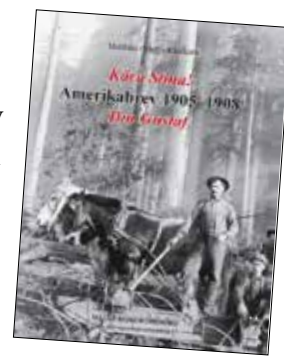
Arbetet med utställda föremål och infoskyltar pågick hela sommarsäsongen.

På långa terrassen visades info om båtbyggare, roder och vår aluminiumbåt Kello I

En ny bok

Den 24 maj utkom boken *Kära Stina! – Amerikabrev 1905–1908*, skriven av **Matthias (Matti) Klockars** och layoutad av Göran Strömfors. Boken belyser i 65 brev **Gustaf Klockars** hårda liv och arbete i Amerika i redwoodskogarna. Den anknyter bra till båtmuseet genom båtresorna över Atlanten och de emigrantfartyg och den Amerikatrunk som visas i utställningen med Henrik Wiklunds tavlor.

Talkoträffar, utförda arbeten

Årets talkoverksamhet var även i år livlig. Registrerade talkopersonbesök vid båtmuseet är 495 (ifjol 455). I år hölls 22 gemensamma torsdagstalkon (ifjol 20) under tiden 27 april–5 oktober. I dem deltog 284 personer (276). Som mest deltog 22 personer vid vårstädningen, som minst 7, i medeltal 13 deltagare per kväll. Även många enskilda talkobesök har gjorts. **Vidar Björknäs** har varit ledare för de gemensamma talkoträffarna. Nedan något om olika aktiviteter månadsvis från gästboken:

Januari: temperaturkontroll i samlingssalen av Vidar och fotografering för hemsidan av Göran (dessa saker görs varje månad). **14 jan:** 24 gamla fartygsritningar hitförda efter kopiering och laminering i Vasa.

Februari: 13 febr: Vidar kört hit 2 bomstockar.

Mars: 10 mars: Reijo Hedman skottade snö av parkeringen.

April: 7 april: Göran förde hit jungfrudansutställningen från Vasa. **12 april:** brandsläckarna granskade, alla godkändes. **Gunnel Smulter** och **Ulla Herrgård** dammsuger och torkar golv inför fest. **24 april:** utställningarna om *Jungfrudanser* och *Kvevlax medeltida kyrkväg* sätts upp av **Mikael Herrgård** (Österhankmo), **Alef Holmlund**, **Kent Herrgård** och Göran. **26 april:** Filmkväll med Wildlife Vasa Filmfestival. Filmen om fiskaren *Joel Lenlund – Korsnäs levande legend* visades för ca 25 personer. Även 95-årige **Joel Lenlund** deltog. **Talko 27 april** (10 delt.): iordningställande av område och utrymmen börjar. Två stora fartygsmodeller – *Kungsholm* och Viking Lines *Isabella* – doneras och körs hit av **Henrik Wiklunds dödsbo**, **Gerda** och **Mona Lisa Wiklund** och **Carina Sandqvist**. **29 april:** **Henrik Wiklunds** skötbåt *Saxaren II*, byggd 1921, hämtas från Rödhällan i Nämpnäs (Närpes) av **Mikael Storfors**, **Henrik Herrgård** och Göran. Båten fylldes med tiotals olika föremål från Wiklunds båthus. Donationen gjordes av **Henrik Wiklunds dödsbo**.

Wiklunds båt med tiotals föremål hämtas från Rödhällan, Närpes.

Maj: Talko 4 maj (12 pers.): sävbåten flyttas till norra hallen, Wiklunds skötbåt tas in i Herrgårds lada och de donerade föremålen går igenom. Löv räfsas och tjärade båtar rengörs. **8 maj:** 13 stora skivor, lister och färg hämtas från Malax byggmaskiner av Vidar och Göran för månadsbild- och Wiklund-tavelutställningarna. **Talko 11 maj** (13 pers.): seglen hissas på Wiklunds skötbåt och listanordning görs för Wiklunds tavlor i Herrgårds lada, vattentunnor fylls, yrkesfiskeutställningen tas ner, jungfrudansutställningen ordnas, laminering av "rodertavlor", dvs infotavlor om båtbyggare i Malax (utställs med olika roder). **Talko 18 maj** (15 pers.): städning och diverse arbeten. **20 maj:** 8 långa gardiner med fyrmotiv förs hit, donerade av ABC-stationen i Fladan via Göran. **Talko 22 maj** (17 pers.): städning, lövräfsning m.m. **25 maj:** SÖS-jungfrudansmattorna nu på plats.

Juni: Talko 1 juni (22 pers.): Ett snöfordon tillverkat av en Ford Eifel tysktillverkad personbil årsmodell 1936 kördes som donation till båtmuseet i kväll från Långåminne. Donator är **Håkan**

Ford Eifel vid båtmuseet 1 juni.

Gullholm. En snöskoter som **Ingmar Hagstrand** donerat hämtades även i kväll. Damerna tvättar fönster och städar. 8 utställningsskivor målas, och roderutställningen görs klar. Finland 100-granen planteras vid norra gaveln av de nya hallarna. **Talko 8 juni** (14 pers.): 9 stora tavlor med 63 månadsbilder sätts upp på ytterväggar. Tre dörrhänger mot fåglar sätts fast och söndriga lampor byts. Svevars gamla båtkärre i dåligt skick skrotas och körs av Vidar till avstjälningsplaen. 2 bord och 8 stolar har inköpts och placeras på terrassen (komplettering). **8 juni: Maggan Lindholm** planterar tagetes i utekrukorna. **13 juni: Mikael Herrgård** (Österhankmo) kör hit 2 stockbitar som hört till en kavelbro för Kvevlax medeltida kyrkväg.

Talko 15 juni (16 pers.): 5 båtar tjäras på krossgruset. Nät hängs i utställningshallen, ”fågelrem-sor” hängs framför Långs lada och lilla terrassen, som putsas ren. Fönsterkarmar målas på Långs lada. **Helmer Celvin** donerar en Olympia 3,5 Hk utombordare i delar. Bror Antus plockar senare ihop alla delar. **16 juni:** Göran för hit boklådor och infoskyltar och ordnar ”Skogman-utställningen” på lilla terrassen. **17 juni:** Båtens dag (se ovan). **19 juni:** brandsyn görs av Österbottens räddningsverk/ **Alf Nyroos**. Allt är i skick. **21 juni: Stefan Blomqvist** för hit 2 trissor av kavelbrostockar för Kvevlax kyrkväg. Stefan har dendrokronologiskt daterat trissornas årsringar till åren 1292–1406 och 1243–1405. **26 juni:** vårt lotssegel utlånas till Granösunds lotsväsendeutställning (returnerats 11 augusti). **27 juni:** Museet öppnas för sommaren med **Marcus Hattula** som guide, katalogiserare/fotograf av föremål. Vidar kör hit skyltfundamentet av cement som ska markera Finland-100-granen. **Talko 29 juni** (9 pers.): Hyllorna i virkesförrådet börjar göras. KBM-infosglet sätts upp vid jungfrudansen. Skyltfundamentet för Finland-100-granen grävs ner.

Juli: 2 juli: Finska texter, översatta av Marcus, sätts upp för jungfrudansutställningen. **Talko 6 juli** (12 pers.): Hyllor görs i virkesförrådet, i motorhallen och vid skidutställningen. 4 nät hängs i utställningshallen. En tävlingsåra fastsätts i Långs lada. **Martha Bonn** donerar 23 böcker till biblioteket (799–821). **Talko 12 juli** (15 pers.): hyllor görs i virkesförrådet och i fälbåtshuset. **Bengt Lindell** donerar 2 segel, som mäts upp. Planering görs för fiskefyr, ny projektorduk och terrass för Ford Eifel-snöbilen. **Talko 20 juli** (12 pers.): **Tomas Fellmans** mahognybåt flyttas till utställningshallen från båthallen, **Ernst Ahlskogs** båt förs i stället till båthallen. Hylljobb i virkesförrådet. **Talko 27 juli** (10 pers.): Fiskefyren från Skaftung sätts upp invid fiskestugan. Hyllor görs i virkesförrådet. Motorhallens västra vägg skrapas ren från mossor och rödmyllas i norra ändan. Donationer och böcker ordnas. **30 juli: Jani Nieminen** (och brodern Jarkko) från Valkeakoski hämtar till båtmuseet som donation sin ”vesikirppu”-båt, som emottas av Vidar och Marcus. Janis far har tidigare donerat en livbåt i ek som tillhört ett segelfartyg.

Fellmans mahognybåt flyttad till södra utställningshallen

Augusti: 1 aug.: VisitVasa filmar i museet. **2 aug.: Tor Smulter** installerar ett lysrör i fälbåtshuset. **Talko 3 aug.** (14 pers.): Ford Eifel-snöbilen flyttas till motorhallen, snöskotrar omplaceras (2 st. till lilla terrassen). Plastjool-installation görs i ”smugo”. Virkesförrådet görs klart och virke, skivor, presenningar och soptunna flyttas in. Fiskefyren målas. **Talko 10 aug.** (15 pers.): KBM-seglet tas ner. Pall gjord vid jool-installationen. Isbillar och isborrar fotograferas. Fönstermålning och hyllor gjorda i motorhallen. Den tidigare virkesplatsen städas, och slarvvirke förs till kom-

Krossgrus täcker nu motorhallens golv.

Jani Nieminsens "vesikirppu"-båt hänger nu från taket i båthallen.

mande påskbrasa i Åminne. Ett skräplass förs senare av Vidar till Majors avstjälningsplats. **Talko 17 aug.** (11 pers.): krossgrus har erhållits till båtmuseet och detta bredds ut i motorhallen och i båthallen med hjälp av Kent Herrgårds traktorskopa, skottkärra, spadar och räfsor. Hyllarbete i motorhallen. **Talko 24 aug.** (13 pers.): Jani Nieminsens "vesikirppu"-båt hängs i båthallen från taket. Stora Olympia-motorn rengörs. **Svea Herrgård, Birgit Risberg och Ann-Mari Björknäs** rensar jungfrudansen. Gunnel Smulter dammsuger. **Kaj Fredman** donerar en Albin-inombordare. **Talko 31 aug.** (10 pers.): ännu ett lass krossgrus bredds ut i båthallen och på infartsvägen med Kents skoptraktor. Rödmyllning. Ca 50 liter tjära samt flera föremål hämtas från **Allan Dahls** gård i Åminne, donator är **Nanny Dahl**.

Jungfrudansen rensad.

September: **Talko 7 sept.** (13 pers.): rödmyllning på motorhallens västra vägg. Båtarna på gräsplan inpaketeras under presenningar. Lilla terrassen får också ett presenningsskydd. Stora Olympia-motorn målas grön. **Talko 14 sept.** (11 pers.): utomhustavlor nedtas och Långs terrass töms inför vintern. Böcker och vykort förs till varma samlingssalen. Stänger uppsatta för fartygsflytvästar i motorhallen. **Talko 20 sept.** (onsdag, 7 pers.): Nio båtminiatyrer, som varit utställda 2016–17, inpaketeras för returtransport till Finlands fiskerimuseiförenings lager i Riihimäki. Vidar sköter transporten två dar senare. **25 sept.:** en ny bildprojektor installeras av **Soolman Ab**, Vasa, i samlingssalens tak och likaså en ny projektorduk på väggen.

Oktober: **1 oktober:** Fiskets dag arrangeras (se ovan). **4 okt.:** Filmkväll med Wildlife Vasa Filmfestival. Filmen *Wild Scandinavia – Finland* visades av **Vesa Heinonen**. Nya bildprojektorn och duken användes nu första gången till full belåtenhet. Talrik publik: 45 personer såg filmen. **Talko 5 okt.** (13 pers.): Årets sista gemensamma talko. Fällar och textilier hängs luftigt på rep i fälbåtshuset och i fiskarstugan. Gräsplanens bänkar, kälke, kärra, blomgrytor och terrassens utemöbler lyfts under tak. Hagstrands snöskoter flyttad och täckt. Två pikka-kälkar förs tillfälligt till Vidars båthus, för

Fullt hus på filmkväll den 4 oktober.

senare transport till Östersunds/Enholms lada. **10 okt.: Malte Björk**, Sundom, donerar och kör till museet sin fina motorbåt, som använts för att transportera folk från Västeröver till Utterö semesterby i Sundom. Båten placeras i norra utställningshallen. **18 okt.:** Vidar, Mikael Storfors och **Ralf Söderback** för två pikkakälkar till Enholms lada sedan sädesskörden på åkern nu bärgats. Göran för 20 böcker (848–867) till museets bibliotek efter registrering.

November: 25 november: Vidar avläser vattenmätaren (9 m³ har använts). Göran för hit en Henrik Wiklund-originaltavla, som donerats av **Wiklunds dödsbo** i höst och som nu inramats.

December: 18 dec.: Göran och Vidar plockar ner jungfrudansutställningen som Göran för till Svensk-Österbottniska Samfundet i Vasa på eftermiddagen.

Många enskilda talkoinsatser har ytterligare noterats i gästboken. **Bror Antus** har också i år varit mycket aktiv med olika göromål kring båtmotorer, utställningar och olika registreringar. Mycket aktiv var också **talkoledaren Vidar Björknäs**, som förberett talkokvällarnas arbeten, gjort ritningar, skött anskaffningar av byggmaterial och lånat sina arbetsmaskiner. Sekreteraren **Göran Strömfors** har skött korrespondens, registrerat donationer, katalogiserat en del och fotograferat både föremål och verksamheter. Andra aktiva i talkoverksamheten har varit **Hassan Ali, Lena Antus, Ann-Mari Björknäs, Holger Granlund, Reijo Hedman, Edvin, Henrik, Kent, Svea och Ulla Herrgård, Alef Holmlund, Britta Hägen, Simone Knuts, Stig Lönnvik, Lucas och Ralf Nordberg, Birgit och Unto Risberg, Leif Skinnar, Gunnel Smulter, Gustav Smulter, Mikael Storfors, Johan och Kers-tin Styris, Gunnel M Svenns, Ralf och Christina Söderback, Ruth, Klas och Torolf Väglund.** – En försäkring för talkojobbarna finns. Den gäller nu tills talkoarbetare fyllt 90 år.

Ulla Herrgård har skött kaffeserveringen vid talkoträffar och tillsammans med **Gunnel Smulter** bakat kaffebröd i museets kök. Vid vissa gruppbesök har även **Gunnel M Svenns** och Gunnel S medverkat vid serveringen. Dessa har vanligtvis skött om städningen efter olika möten i samlings-salen. Båtmuseets bokförsäljning och kassa (försäljning, inträde) har skötts av **Gunnel Smulter**. I gästboken nämns även andra personer som gjort något för båtmuseet.

Donationer, föremål

Hela 46 registrerade donationer har fått under året, somliga omfattande många föremål. Några större donationer kan här nämnas. Tre båtar har erhållits: Henrik Wiklunds skötbåt, Jani Niemins ”vesikirppu”(vattenloppa)-båt samt Malte Björks motorbåt. Båtsamlingen omfattar nu 107 farkoster, utställda eller lagrade. Motorsamlingen har utökats med den speciella Ford Eifel-snöfordonet donerad av Håkan Gullholm samt två aktersnurror och en Albin-inombordare. Vi har nu 153 motorer av olika slag. Två stora modellfartyg och en original segelfartygsmålning av Henrik Wiklund har emottagits, igen av hans dödsbo. – Segel, plastjoolor, åra, årklykor, bisamrättfälla, pimpelspön, krynta oljemått, propeller, skridsko, tana, isbrädd, båtratt, isknekt (hära), issåg och rättfälla må vara exempel på andra föremål ur årets donationsskörd.

Malte Björks motorbåt kompletterar väl vår stora båtsamling.

Bengt Lindell donerade två fina segel till båtmuseet.

Båtmuseet har nu 3725 katalogiserade föremål (140 fler än 2016), varav 3663 är registrerade även digitalt i Gunnar 1-programmet (140 fler). Fotograferade föremål är nu 2356 (232 fler). Årets registrering och fotografering har sommarguiden Marcus Hattula gjort. Ett mindre antal donerade föremål är ännu inte katalogiserade. Vidar Björknäs sköter det digitala registret på museets dator och söker fram uppgifter om föremål vid behov. Uppgifter om föremålen finns även som pappersversion.

Penningbidrag

För båtmuseets verksamhet gav **Aktiastiftelsen i Malax** 5000 €, **Svenska kulturfonden** 5000 € och **Malax kommun** 4150 € (till hela museiföreningen). **Harry Schaumans Stiftelse** gav 500 € för *Kära Stina!*-boken. Några privatpersoner har också gett penningbidrag till hela museiföreningen.

Bibliotek, bokloppis, klippbok, bilder

Båtmuseets bibliotek omfattar nu 870 registrerade böcker. Hela 80 nya böcker har tillförts biblioteket under året. Martha Bonn har gett 25 böcker, Berit Björklund och Bror Antus har också gett många böcker. Biblioteket finns i den varma samlingssalen och sköts av båtmuseets sekreterare.

Permanent bokloppis har hållits i båtmuseets reception där även museiföreningens böcker saluförts. Några utomstående böcker har även sålts i kommission, vilket skötts av Gunnel Smulter.

Klippboken har skötts av **Inga Österblad**. Bilder från verksamheten, utställningar m.m. har tagits, och skanningar av inlånade bilder har skötts av Göran Strömfors.

Information, marknadsföring, kontakter

Information har getts genom broschyrer och hemsidan, vars webmaster är **Karin Malmsten-Riviecchio**. Båtmuseets A4-månadsbilder i ord och bild för hemsidan sammanställdes av Bror och Göran. Artiklar, notiser och filminslag om båtmuseet har ingått i Vasabladet och i Malax TV.

Infobrev utbyttes med **Holmöns båtmuseum** och **Östnylands allmogebåtsförening**. Kontakter till **Aibolands museum** i Hapsal och **Bosund båt-, fiske- och jaktmuseum** i Larsmo har även hållits. Båtmuseet är också medlem i **Fiskerimuseiföreningen i Finland** vars miniatyrbåtar från Insjö-Finland och Ladoga visats i båtmuseet även i år. Information spreds också genom *Välling-klockan*, som utkom i juni och december.

Övrigt

Kvarkens båtmuseum kan se tillbaka på ännu ett framgångsrikt år, främst tack vare den fina talko-verksamheten och de penningbidrag som erhöles. Vi kan också glädja oss åt ett rekordår med besökare och att förrådsbyggnaden vid stranden nu är inredd och kan användas. Siktet är inställt på att ytterligare utveckla museet under kommande år.

Malax den 9 februari 2018

Göran Strömfors

sekreterare för Kvarkens båtmuseum

Foton: Göran Strömfors/ Malax museiförenings bildarkiv

Strandvy vid båtmuseet 18 oktober. Det nya förrådet ses invid stranden.

Arkeologisk verksamhet år 2017

Verksamhet vid Järnåldersleden 2017

Många besökare har ännu en gång funnit vägen ut till Nissashaga i Storsjön. Under år 2017 har 219 namn tecknats i gästboken. De flesta besökarna har gästade vandringsleden mellan maj och augusti, men spridda besök har förekommit under hela året.

Precis som tidigare år har flera grupper hittat ut till vandringsleden: 24.4 har Stundars personal haft TYKY-dag vid vandringsleden (9 personer). 23.5 hade vi den årliga guidade vandringen längs leden. Detta år fungerade **Elof Holmlund** som guide och gästernas antal var 19. 1.6 har **Elof Holmlund** guidat en grupp på 7 personer. 14.8 gick Solf Marthaförening vandringsleden med **Nina Sten** som guide. Totalt var de 12 personer. 18.8 arrangerade personal från Bark i samarbete med museiföreningen en tidsresa för Yttermalax skolas elever vid vandringsleden. Totalt 53 elever med lärare. **Elof Holmlund** och **Kerstin Hägen** fungerade som guider.

Underhållet av informationsstugan, vandringsleden samt blomrabatter etc. har som vanligt skötts av vårt talkogäng. 16.5 har **Gunvor Brokvist**, **Nils Sund**, **Elof Holmlund** och **Gustav Smulter** haft städtalko. 17.6 har **Maggan Lindholm** hämtat mera jord till blomrabatterna. 22.6 har **Harto Hattula** trimmat stigen och 21.7 har **Maggan Lindholm**, **Christer Fogde** och **Robin West** trimmat gräs och buskar längs leden.

Trespråkig infotavla med stora röset i bakgrunden.

Många är de vandrare som har kommenterat och uppskattat de nya informationsskyltarna längs leden. En kommentar i gästboken som sticker ut från de övriga är 23.5 när en grupp finsktalande personer har besökt leden. De har poänterat vikten av att översätta även de för nuvarande endast svenska informationstexterna i stugan till både finska och engelska. Om vi samtidigt ser på en kommentar från 6.6 när en gäst har skrivit i boken "Tääl haisee", så kanske vi borde fundera på att byta ut den information som nu finns på papper i stugan, mot väderbeständiga skyltar av den typ som vi tidigare år har satt upp längs vandringsleden. Detta skulle ge ett nytt, fräscht och enhetligt intryck av vår Järnåldersled.

Arkeologisk verksamhet vid Brinken 2017

Under året har vi haft flera skolklasser på besök vid Brinkens museum. **Siri Hagback** har berättat för eleverna om forntiden och visat utställningen som finns i Tuvgården. Siri har också berättat om forntiden och visat utställningen åt intresserade åhörare på våra tillställningar på Brinken senaste sommar. Under kommande säsong ska arbetet med att uppdatera utställningen fortsätta. Likaså fortsätter arbetet med att katalogisera det arkeologiska biblioteket i Ethels hus.

Datering av stocken från Uxforsen

Till vänster forsen där en stock sågats. Ovan en kapad stockända och till höger en dendrokronologisk provbit från vilken datering gjorts. Nedtill vattenrännor i Uxforsen. Foton: Håkan Genberg (naturbilder) och Stefan Blomqvist.

I Uxforsen i Malax å observerades vid ovanligt låg vattennivå i augusti 1995 stockar bearbetade av människor. Ingen kände till något byggnadsverk i den forsen och det blev intressant att försöka få reda på mera. I augusti 2017 var det igen så lågt vatten att det gick att ta upp en stock och en kort bit av en annan stock för datering. **Stefan Blomqvist** gjorde dendrokronologi-datering på den långa stocken och fick som resultat året 1796. Trädet hade börjat växa 1725 och avverkat 1796. Vad hade då byggts i ån? Flera kartor från 1700- och 1800-talet undersöktes och på en karta från 1856 finns det utsatt symbolen för en kvarn vid forsen. Om det byggts en kvarn 1796 så fanns den troligen kvar 1856, det kanske var en skvaltkvarn. Kyrkvägen från södra sidan har också gått över ån vid Uxforsen. Den tiden användes bockbroar, som plockades upp på hösten och lades ut igen på våren, för en sådan behövdes säkert också en stödkonstruktion på botten. På botten i forsen finns det en stenista med stockar i en fyrkant instuckna i strandkanten. Det finns mera att fundera över och forska om i Uxforsen. (**Siri Hagback**)

Malax 17.1.2018

Nina Sten, vice ordförande

Arkivets verksamhetsberättelse för år 2017

I museets arkiv är det verksamhet året om för att där finns varmt utrymme under alla årstider och jämn temperatur och fuktighet för samlingarna. Redan innan skolorna slutade vårterminen 2017 plockades folkdräkter och andra gamla klädespersedlar ur lådorna och ställdes ut i Övermalax skola. Där visades också köksredskap från museet och tillreddes gammaldags mat. Malax folkdräktskjolar från 1800-talet finns i många olika randningar och folkdräkterna var årets tema på utställningen i festsalen. Det fanns utställda fem dockor med olika randiga kjolar och randiga förkläden och svart väst och nio randiga kjolar med förkläden upphängda på väggen och en docka med 1700-tals kyrkdräkten med svart kjol, grönt förkläde och randig väst.

I Ethels hus ställdes det tidigaste undervisningsmaterielet ut för skolelever och äldre besökare. Från griffeltavla, blyertspenna, bläckpenna, bläckhorn, läskpapper och penntorkare till skrivmaskiner av olika åldrar och utseende. Ett tellurium ställdes även ut, det visade en del av universum för eleverna i de första skolorna, som på ett åskådligt sätt fick se solen och jordens och månens bana kring solen. Gamla stilskrivningshäften, som förr lärde eleverna skriva skrivstil, fanns utlagda. Yttermalax skolas elever fick träna på stilskrivning vid sina besök vid museet. Önskelistorna till jultomten, som dagisbarnen i Knattebo skrivit och lämnat till tomten vid sina julbesök, har sparats och visades i samma utställning.

Till Ethels hus har böcker flyttats från arkivet och där finns nu ett stort bibliotek med böcker uppordnade i olika ämnen. Historia, speciellt så gott som allt som skrivits om Malax, vävböcker, andra handarbetsböcker, släktutredningen om Daniel Kiöping och hans fem döttrar, en hylla med arkeologisk litteratur, en hylla med klippböcker om Malax och mycket annat. Vem som helst får läsa och kopiera men inte låna hem, vissa böcker får lånas hem av medlemmarna.

I arkivet har många mappar med papper ordnats upp och försetts med innehållsförteckning. Textilier har katalogiserats, fotograferats och förts in på digitaliseringen. Arbetet med att sortera textilier och lägga in i nya lådor med mindre antal i lådorna har fortsatt. Alla textilier läggs in med silkespapper emellan och skall helst ligga platt utan att vikas, en del mår bäst av att rullas. I arkivet finns många textilier, som är över hundra år.

Bilderna för varje månad till *Aanacko* och *Månadsbilden* på museets **Hemsida** hittas bland de många fotografierna som finns samlade i arkivet. I **Dokument** förs forskning om Malax in. Under 2017 påbörjades **Forntid i Malax**, där kommer all information från utgrävningar och inventeringar att föras in på **Hemsidan**.

Till Loftet i Vasa lånades broderade bonader ut för en utställning.

Donationer kom också till arkivet. Toivo Koivistos myntsamling donerades av Malax idrottsförening. Bror Antus överlämnade i juli 2017 till museets arkiv 29 mappar med material, som han samlat ihop under årens lopp. Där finns: Kvarkens båtmuseums segelsamling, Kvarkens båtmuseums båtmotorer, 4 mappar. Kvarnar och kvarndelar i Malax, 4 mappar. I övriga mappar finns forskning om Dimax, Fant & c/o, Blocksågar i Malax, Segelskutor och haxar, olika scootrar m.m.

Siri Hagback och Inga Österblad